

Wydział Sędziowski PZPS

**SĘDZIOWIE
PZPS**

**Instrukcja wypełniania
Arkusza Oceny sędziego PZPS
na sezon 2024/2025**

Wrzesień 2024

Preambuła.

Celem niniejszej Instrukcji jest przedstawienie podstawowych zasad wypełniania Arkusza Oceny sędziego PZPS (dalej: Arkusza Oceny) przez **sędziego kwalifikatora PZPS** na zawodach szczebla centralnego w sezonie 2024/2025.

Zasady te są stosowane generalnie przez Wydział Sędziowski PZPS (dalej: WS PZPS) **w zakresie oceny sędziów piłki siatkowej PZPS z uprawnieniami do sędziowania zawodów szczebla centralnego**, na wszystkich zawodach szczebla centralnego (w rozgrywkach prowadzonych pod auspicjami PLS, PZPS itp.). Arkusz Oceny jest stosowany dla ewidencjonowania istotnych elementów oceny sędziego, dokonywanej przez sędziego kwalifikatora PZPS w zakresie rozgrywanych zawodów sportowych piłki siatkowej. Niniejsze zasady mogą być także stosowane przez lokalne Wydziały Sędziowskie WZPS (dalej: WS WZPS) w zakresie oceny sędziów piłki siatkowej w poszczególnych województwach (w rozgrywkach prowadzonych pod auspicjami poszczególnych WZPS-ów), niemniej decyzja co do zasad lokalnej oceny sędziów piłki siatkowej, stosowania narzędzi oraz wzorów dokumentów dla niniejszej oceny pozostaje w autonomicznej kompetencji macierzystego WS WZPS.

Zasadniczym celem sporządzenia Arkusza Oceny jest każdorazowo zaewidencjonowanie przez sędziego kwalifikatora, dokonującego oceny sędziów na rozgrywanych zawodach sportowych piłki siatkowej, wszelkich aspektów odnoszących się do kwestii rozegranych zawodów oraz do sposobu ich sędziowania przez określonych sędziów, pozwalającego na skuteczne zidentyfikowanie bezpośrednio po rozegranych zawodach, jak i w czasie późniejszym (w formie archiwalnej) zaprezentowanych umiejętności sędziowskich w zakresie: teoretycznej znajomości przepisów gry, instrukcji i regulaminów sportowych, praktycznego stosowania interpretacji tych przepisów w czasie rozgrywanych zawodów sportowych, skutecznego zarządzania grą, a także kreatywnego i zgodnego z przyjętymi trendami współuczestniczenia w tworzeniu jakości widowiska sportowego.

W Arkuszu Oceny wskazano w formie specyfikacji szczegółowej określone elementy oceny, w których podlegają ocenie poszczególni sędziowie : **sędzia pierwszy (S1)** oraz **sędzia drugi (S2)**, przy czym niniejsze elementy oceny odnoszą się bezpośrednio do zadań i obowiązków poszczególnych sędziów, zgodnie z aktualnymi przepisami gry w piłkę siatkową oraz bieżącymi wytycznymi i instrukcjami sędziowskimi.

Rozdział I. Wprowadzenie.

W sezonie 2024/2025 kontynuowane będą zasady oceny sędziów piłki siatkowej PZPS jakie zostały zainicjowane pod auspicjami WS PZPS w poprzednich sezonach, z uwzględnieniem pewnych modyfikacji i działań korygujących wdrożonych przez ten Wydział na bazie doświadczeń, spostrzeżeń, obserwacji i wniosków wynikających z analizy sezonów 2022/2024. Niniejsza Instrukcja wskazuje w swojej treści także wszelkie zmiany wprowadzone do zasad oceny sędziego PZPS, jakie zostały wprowadzone do stosowania w poprzednich i obecnym sezonie rozgrywek.

Integralnym elementem niniejszej Instrukcji jest „**Wzór wypełnionego Arkusza Oceny sędziego PZPS**”, stanowiący załącznik Z1 do przedmiotowej Instrukcji.

Wszędzie tam gdzie w treści niniejszej Instrukcji używa się pojęcia „**Arkuszu Oceny**” ma się na myśli Arkusz Oceny sędziego PZPS wypełniany przez sędziego kwalifikatora PZPS na tych zawodach sportowych piłki siatkowej, na których – zgodnie z zasadami ustalonymi przez WS PZPS na dany sezon rozgrywkowy – sędziowie PZPS z określonymi uprawnieniami podlegają ocenie przy wykorzystaniu Arkusza Oceny.

W sezonie 2024/2025 w zakresie sędziów szczebla centralnego PZPS dotyczy to wszystkich sędziów z uprawnieniami do sędziowania zawodów szczeblowych (PL, TL, TM, IK, IIM, IIK), a także w sytuacji rozgrywek młodzieżowych prowadzonych na szczeblu centralnym, jeżeli na zawody te został nominowany sędzia kwalifikator PZPS.

Rozdział II. Podstawowe zasady dotyczące wypełniania Arkusza Oceny.

1. Arkusz Oceny jest każdorazowo arkuszem jednostronnym, w którym zamieszczana jest informacja ogólna o rozgrywanych zawodach sportowych piłki siatkowej oraz dokonywana jest przez sędziego kwalifikatora szczegółowa ocena sędziowania zawodów przez sędziego S1 oraz sędziego S2 i zamieszczane są ewentualne uwagi o problemach organizacyjnych, bądź nadzwyczajnych zdarzeniach losowych mających wpływ na przebieg rozgrywania niniejszych zawodów sportowych lub o pomocniczej obsadzie sędziowskiej nieadekwatnej do poziomu meczu.
2. We wszystkich rubrykach Arkusza Oceny, w których identyfikowana jest ocena zaistniałych zdarzeń lub ocena sędziego stosuje się jednolite oznaczenie „•” wstawione przez system po kliknięciu przez sędziego kwalifikatora odpowiedniej rubryki tego arkusza.
3. W rubryce uwagi kwalifikatora dotyczące pracy sędziów umieszcza się dodatkowe informacje o silnych i słabych stronach sędziego z wytycznymi do poprawy. Można też w tym miejscu zamieścić rekomendacje co do dalszego statusu sędziego (awans – spadek).
4. Arkusz Oceny po jego wypełnieniu powinien być sygnowany przez wyłączone zamieszczenie imienia i nazwiska sędziego kwalifikatora dokonującego oceny sędziów.

Rozdział III. Obowiązki podczas zawodów i zasady oceny sędziów.

1. Sędzia kwalifikator ewidencjonuje w czasie trwania zawodów sportowych piłki siatkowej wszelkie zdarzenia mające wpływ na przebieg tych zawodów oraz na ocenę umiejętności sędziowskich przez poszczególnych sędziów.
W zakresie sędziów S1 i S2 ma to odzwierciedlenie w zapisach Arkusza Oceny sporządzanego przez sędziego kwalifikatora, zaś w zakresie sędziów obsady pomocniczej (SL, SS, AS, E–SCO itp.) w formie dodatkowych notatek sporządzanych przez sędziego kwalifikatora w odrębnym trybie, umożliwiających dokonanie omówienia sposobu sędziowania zawodów sportowych piłki siatkowej przez poszczególnych sędziów (w tym przez całą komisję sędziowską), po ich zakończeniu.
2. Przed rozpoczęciem zawodów sportowych piłki siatkowej status startowy poszczególnych elementów oceny „•” w zakresie oceny sędziów S1 i S2 jest określony w kolumnie „4”. Komórki tej kolumny są każdorazowo wyróżnione pogrubieniem w druku arkusza dla łatwiejszej identyfikacji niniejszego statusu startowego.
3. **Każda zmiana statusu startowego oceny „4” w jakimkolwiek elemencie oceny (tj. przypisanie w tym elemencie nowego statusu : 6, 5, 3, 2) wymaga zamieszczenia przez sędziego kwalifikatora komentarza określającego powód wprowadzonej zmiany.**
4. Zmiana statusu, o której mowa w pkt. 3 powyżej, bez jednoczesnego zamieszczenia wymaganego komentarza określającego powód wprowadzonej zmiany statusu startowego „4” **oznacza nieważność zadekretowanej zmiany** przez sędziego kwalifikatora. Tym samym taka sytuacja skutkuje automatycznie przypisaniem ponownie w danym elemencie oceny wyjściowego statusu startowego „4” w przekazanym drogą elektroniczną do WS PZPS Arkusza Oceny dla potrzeb centralnej ewidencji ocen oraz archiwizacji arkuszy w danym sezonie rozgrywkowym, bez względu na stanowisko sędziego kwalifikatora wyrażone/przedstawione w niewłaściwie wypełnionym Arkuszu Oceny.
5. W zawodach trudnych (o zwiększonym stopniu trudności) sędzia kwalifikator może podwyższyć status określonych elementów oceny przypisując im status „6” i zamieszczając stosowny komentarz/komentarze.
6. W zawodach normalnych lub łatwych (o normalnym lub łatwym stopniu trudności) sędzia kwalifikator może podwyższyć status określonych elementów oceny przypisując im status „5” i zamieszczając stosowny komentarz/komentarze.

7. O stopniu trudności określonych rozegranych zawodów sportowych piłki siatkowej decyduje każdorazowo autonomicznie sędzia kwalifikator, dokonujący oceny sędziów na tych zawodach, który lokalnie na sali sportowej jest w stanie ocenić wg. stosowanych powszechnych kryteriów jaki stopień trudności zawodów miał miejsce. W sytuacji drobnych uchybień lub jednostkowych błędów z oceny przebiegu gry w danym elemencie oceny sędzia kwalifikator ma obowiązek obniżenia statusu dla tego (odpowiedniego) elementu oceny przypisując mu status „3” i zamieszczając stosowny komentarz/komentarze.
8. W sytuacji wielokrotnych uchybień lub wielokrotnych (2-4) błędów z oceny przebiegu gry w danym elemencie oceny sędzia kwalifikator ma obowiązek obniżenia statusu dla tego (odpowiedniego) elementu oceny przypisując mu status „2” i zamieszczając stosowny komentarz/komentarze.

Rozdział IV. Obowiązki po zakończeniu zawodów sportowych.

1. Po zakończeniu zawodów sportowych piłki siatkowej sędzia kwalifikator ma obowiązek kompletnego wypełnienia Arkusza Oceny w ciągu 24 godzin po przybyciu do miejsca zamieszkania.
2. W tym celu dokonuje on następujących wpisów do Arkusza Oceny :
  - a) **wynik spotkania** (końcowy rezultat zawodów oraz wynik poszczególnych setów po ich rozegraniu)
3. W sezonie 2024/2025 w zakresie zawodów piłki siatkowej szczebla centralnego Arkusze Oceny poszczególnych sędziów piłki siatkowej będą redagowane (wypełniane) w elektronicznym systemie obsad sędziowskich PZPS przez sędziego kwalifikatora PZPS.
4. Po zakończonych zawodach sportowych sędzia kwalifikator PZPS ma każdorazowo obowiązek omówienia zawodów piłki siatkowej z zainteresowanymi sędziami oraz zapoznania ich z dokonaną oceną ich umiejętności sędziowskich. Wytyczne w zakresie realizacji tych czynności wskazano w odrębnym dokumencie, **Vademecum Sędziego Kwalifikatora PZPS**.
5. W rubryce liczba przepracowanych godzin wpisujemy czas od momentu wyjazdu z miejsca zamieszkania do czasu powrotu do miejsca zamieszkania. Piszemy pełne godziny a minuty zaokrąglamy do 30.

Rozdział V. Przypadki szczególne w zakresie oceny sędziego.

1. W zawodach sportowych piłki siatkowej w których jest stosowany system Challenge, błędy oceny z przebiegu gry wykazane na podstawie wideoweryfikacji są ewidencjonowane w Arkuszu Oceny poprzez wpisanie ilości Challenge oraz liczby błędnych decyzji wykazanych przez challenge. W przypadku bardzo trudnej oceny błędu sędzia kwalifikator może w rubryce praca z systemem challenge zamieścić w uwagach komentarz i podnieść ocenę 4 na oceną np. 5.